

DATGANIAD CAETHWASIAETH FODERN

Rhagarweiniad

Caethwasiaeth fodern yw cam-fanteisio'n anghyfreithlon ar bobl i gael elw personol neu fasnachol. Mae'n cwmpasu amrywiaeth eang o fathau o gam-drin a cham-fanteisio, gan gynnwys cam-fanteisio'n rhywiol, caethwasanaeth domestig, llafur dan orfod, cam-fanteisio troseddol, cynaeafu organau a masnachu pobl.

Daeth Deddf Caethwasiaeth Fodern i rym yn 2015. Fel corff cyhoeddus, mae'n arfer dda i Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) lunio a chyhoeddi Datganiad Caethwasiaeth Fodern sy'n amlinellu'r risgiau posibl o gaethwasiaeth fodern ac sy'n nodi'r cynlluniau sydd ganddo ar gyfer lliniaru rhag y risgiau hyn.

Mae'r Awdurdod wedi ymrwymo i atal caethwasiaeth a masnachu pobl yn ei weithgareddau corfforaethol, ac i sicrhau bod ei gadwyni cyflenwi yn rhydd o gaethwasiaeth a masnachu pobl.

Mae trefniadau'n bodoli ar gyfer rhoi gwybod am bryderon ac amheuron am gaethwasiaeth fodern yn unol â Deddf Caethwasiaeth Fodern (2015).

Y cyfnod dan sylw yn y datganiad hwn

Y datganiad hwn yw Datganiad Caethwasiaeth Fodern cyntaf yr Awdurdod. Mae'r datganiad yn ymwneud â chamau a gweithgareddau yn ystod y flwyddyn ariannol rhwng 1^{af} Ebrill 2020 a 31^{ain} Mawrth 2021, ac mae'n nodi cydymffurfiaeth â gofynion Adran 54 o Ddeddf Caethwasiaeth Fodern 2015. Mae'r datganiad yn nodi ymrwymiad yr Awdurdod i sicrhau nad yw'n mynd ati i annog na chefnogi caethwasiaeth na masnachu pobl o fewn y sefydliad, y gweithgareddau busnes nac o fewn y cadwyni cyflenwi.

Hyd a lled y datganiad hwn

Mae'r Awdurdod yn cynnwys 28 o aelodau etholedig o chwe awdurdod cyfansoddol, ac mae'n darparu cyfarwyddyd a llywodraethiant ar gyfer darparu gwasanaethau ledled Gogledd Cymru. Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (y Gwasanaeth) sy'n darparu'r gweithgareddau o ddydd i ddydd i gyflawni amcanion yr Awdurdod.

Mae'r Gwasanaeth yn delio ag amrywiaeth eang o argyfyngau, o dai ar dân a gwrthdrawiadau traffig ar y ffyrdd, i lifogydd a gollyngiadau cemegol. Mae gwaith helaeth yn cael ei gynnal gydag ysgolion, busnesau a chymunedau lleol i hybu diogelwch tân ac atal tân, ac i helpu i gadw pobl ac eiddo yn ddiogel.

Strwythur y Gwasanaeth

Mae Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru yn un o dri o wasanaethau tân ac achub yng Nghymru. Mae'r Gwasanaeth yn helpu i amddiffyn poblogaeth sydd, fel yr amcangyfrifir, yn 678,461 o bobl mewn ardal sy'n 2,400 o fillfiroedd sgwâr, yn ogystal â channoedd o filoedd o dwristiaid ac ymwelwyr â Gogledd Cymru bob blwyddyn.

Mae'r Gwasanaeth yn cyflogi bron i 900 o staff mewn swyddi gweithredol a chefnogol. Mae'r Grŵp Gweithredol, sy'n cynnwys Prif Swyddog Tân, tri Phrif Swyddog Tân Cynorthwyol a Phrif Swyddog Cynorthwyol yn gyfrifol am sicrhau'r modd y mae'r Gwasanaeth yn cael ei redeg o ddydd i ddydd.

Mae'r Gwerthoedd Craidd yn dangos ymrwymiad y Gwasanaeth i werthfawrogi pobl drwy arfer a hyrwyddo tegwch, parch a bod yn ymrwymedig i onestrwydd, uniondeb a chyd-ymdiriedaeth. Mae'r berthynas sydd gan Wasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru â chyflenwyr a phenderfyniadau am gadwyn cyflenwi'r Gwasanaeth yn ffactorau pwysig wrth ennill a chynnal yr ymddiriedaeth honno â'r gweithwyr a'r gymuned yn ehangach.

Polisiau Perthnasol

Mae'r Gwasanaeth wedi ymrwymo i fodloni nodau'r Ddeddf, ac mae ganddo'r polisiau canlynol i gefnogi ei ymrwymiad:

Polisi Chwythu'r Chwiban – Mae'r Gwasanaeth yn annog gweithwyr i gynnal y safonau uchaf o ymddygiad ymhob rhan o'r sefydliad. Mae'r Polisi Chwythu'r Chwiban yn galluogi gweithwyr i dynnu sylw at unrhyw bryderon a allai fod ganddynt. Gall gweithwyr fynegi pryder drwy'r Rheolwr Chwythu'r Chwiban drwy ffonio rhif ffôn cyfrinachol ar gyfer Chwythu'r Chwiban, sydd â gwasanaeth negeseuon 24 awr, drwy gysylltu â chyfeiriad e-bost pwrpasol ar gyfer Chwythu'r Chwiban neu drwy ysgrifennu at y Rheolwr Chwythu'r Chwiban.

Polisi Caffael - Drwy weithio mewn partneriaeth, mae Heddlu Gogledd Cymru yn darparu gwasanaethau caffael i Wasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru drwy Gytundeb Lefel Gwasanaeth. Mae Heddlu Gogledd Cymru, ar ran y Gwasanaeth, wedi ymrwymo i sicrhau bod cyflenwyr yn cadw at y safonau moesegol uchaf. Rhaid i gyflenwyr ddangos eu bod yn darparu amodau gwaith diogel pan fo angen, yn trin gweithwyr ag urddas a pharch, ac yn gweithredu'n foesegol o fewn y gyfraith. Bydd cyflenwyr yn cael gwybod yn glir na fydd Heddlu Gogledd Cymru, wrth weithredu ar ran y Gwasanaeth, yn goddef caethwasiaeth na masnachu pobl yn y cadwyni cyflenwi nac mewn unrhyw ran o'r sefydliad. Cedwir yr hawl i derfynu cytundebau ag unrhyw drydydd parti y canfyddir ei fod wedi ymgymryd ag arferion cyflogaeth annheg.

Llawlyfr Disgyblaeth – Mae'r Llawlyfr yn ei gwneud yn glir i weithwyr beth yw'r safon o ymddygiad sy'n ddisgwyliedig ganddynt. Mae'r Gwasanaeth yn ymdrechu i gynnal y safonau uchaf o ymddygiad ac ymarweddiad moesegol gan weithwyr bob amser. Mae amrywiaeth a chynhwysiant yn un o Werthoedd Craidd y Gwasanaeth, gan alluogi pobl i gyflawni eu llawn botensial, ni waeth beth yw eu cefndir na'u hamgylchiadau, a hynny drwy hyrwyddo cyfle cyfartal a thrwy herio rhagfarn a chamwahaniaethu.

Diogelu – Oherwydd rôl y Gwasanaeth mewn digwyddiadau gweithredol ac ymgysylltu â'r gymuned ar gyfer diogelwch tân ac atal tân, mae'r Gwasanaeth wedi rhoi Polisi Diogelu ar waith i hybu lles ac i ddiogelu rhag niwed. Mae'r polisi'n nodi rolau a chyfrifoldebau pob gweithiwr i ddiogelu oedolion a phlant sy'n dioddef camdriniaeth, esgeulustod neu hunanesgeulustod, gan gynnwys caethwasiaeth fodern a masnachu pobl, neu sydd â risg o'r rheini.

Recriwtio - Mae pob gweithiwr sy'n gweithio i'r Gwasanaeth yn derbyn yr isafswm cyflog yn y DU o leiaf, ac fel rhan o'r broses recriwtio, byddant yn cael gwiriadau mewn fudo a gwiriadau cyn-cyflogi yn unol â chyfarwyddyd y Llywodraeth. Wrth gael staff dros dro drwy asiantaeth, gofynnir am sicrwydd fod yr isafswm cyflog yn y DU a'r gwiriadau mewn fudo yn cael eu defnyddio. Bydd gwiriadau DBS yn cael eu cynnal ar bob gweithiwr.

Polisi Cydraddoldeb ac Amrywiaeth – Nod y Polisi yw darparu amrywiaeth a chydaddoldeb i bob gweithiwr, ac mae'n codi ymwybyddiaeth ac yn nodi sut mae'r Gwasanaeth yn ceisio creu awyrgylch diogel a chynhwysol i weithwyr a defnyddwyr gwasanaethau.

Polisi Rheoli Cwynion - Mae'r Polisi'n nodi ymrwymiad y Gwasanaeth i egwyddorion atebolrwydd, ansawdd a gofal cwsmer. Mae'r polisi'n darparu dull cyson ar gyfer delio â chwynion gan y cyhoedd, fel y gall y Gwasanaeth, pan fo'n briodol, gywiro ymddygiad, gweithdrefnau neu bolisi er mwyn gallu cynnal y safon uchaf o wasanaeth.

Polisi Cwynion Cyflogaeth – Mae'r Polisi'n amlinellu sut y gall gweithwyr geisio unioni unrhyw gŵyn a allai godi am eu cyflogaeth.

Polisi Gwerthuso Swyddi a Chyflogau – Mae'r Gwasanaeth yn gweithredu cynllun gwerthuso swyddi i sicrhau bod pob gweithiwr yn cael ei dalu'n deg a chyfartal. Mae'r feddalwedd yn asesu swyddi drwy broses wrthrychol a systematig gan ddefnyddio set gyson o ffactorau, sgiliau a gofynion er mwyn cysoni strategaethau digolledu drwy sicrhau proses deg a thryloyw.

Hyfforddiant

Rhaid i bob gweithiwr gael hyfforddiant gorfodol ar fater diogelu pobl sydd â risg, oherwydd mae llawer o'r gweithwyr yn dod ar draws aelodau o'r cyhoedd fel rhan o'u dyletswyddau, a sut i roi gwybod am amheuan o gaethwasiaeth neu weithgareddau masnachu pobl. Rhoddir yr hyfforddiant drwy becyn e-ddysgu ar ddiogelu plant ac oedolion sy'n agored i niwed, ac mae'n cwmpasu caethwasiaeth fodern.

Rheoli cadwyni cyflenwi

Mae'r Gwasanaeth yn cymryd ei gyfrifoldebau fel prynwr o ddifri, ac mae wedi gweithredu i sicrhau bod ei gyflenwyr yn cyrraedd safonau moesegol llym er mwyn sicrhau bod y cadwyni cyflenwi yn rhydd o gaethwasiaeth.

Drwy weithio mewn partneriaeth, mae Heddlu Gogledd Cymru a'r Gwasanaeth wedi ymrwymo i hybu prosesau moesegol ar gyfer sicrhau adnoddau, a hynny drwy wneud y canlynol:

- Disgwyl i gyflenwyr gefnogi amodau gwaith sy'n gyfreithlon, teg a diogel;

- Mynnu bod cyflenwyr a'i his-gontractwyr yn cyrraedd safonau adnoddau moesegol er mwyn sicrhau tryloywder yn y gadwyn gyflenwi. Mae hyn yn cynnwys cyrraedd safonau cyfreithiol newydd a rhai sydd wedi'u sefydlu eisoes.

Mae'r Gwasanaeth yn cadw at y Cod Ymarfer – Cyflogaeth Foesegol mewn Cadwyni Cyflenwi, a ddatblygwyd i gefnogi'r broses o ddatblygu cadwyni cyflenwi mwy moesegol yn y sector cyhoeddus.

Diwydrwydd dyledus a rheoli risgiau

Mae'r Gwasanaeth wedi ymrwymo i sicrhau bod contractau'n cydymffurfio â Deddf Caethwasiaeth Fodern 2015.

Ar gyfer pob contract â sefydliadau y mae gofynion Rhan 6 o Ddeddf Caethwasiaeth Fodern yn gymwys iddynt, rhaid adolygu'r Datganiad Caethwasiaeth Fodern a Masnachu Pobl sydd gan y sefydliad fel rhan o'r broses dendro i sicrhau bod unrhyw risgiau'n cael sylw addas.

Gwneir ymdrechion i fonitro a lleihau'r risg y bydd caethwasiaeth a masnachu pobl yn digwydd yn y cadwyni cyflenwi. Bydd y rhan fwyaf o bryniannau'n digwydd o fewn contractau cyflenwi neu fframweithiau sy'n bodoli eisoes, e.e. y Gwasanaeth Caffael Cenedlaethol, sydd wedi cael eu negodi ac sydd â gofyniad i gyflenwyr gael polisiâu addas rhag caethwasiaeth a masnachu pobl.

Fel rhan o'r broses dendro, rhaid i gyflenwyr posibl gwblhau holiadur hunanddatgan sy'n ceisio cael cadarnhad a sicrwydd o'u cydymffurfiaeth â Deddf Caethwasiaeth Fodern 2015 ac o natur y gwiriadau y maent yn eu cynnal ar eu cadwyni cyflenwi eu hunain.

Cynllun Gweithredu

Yn ystod 2020/21, mae'r Gwasanaeth wedi:

- Datblygu, cadarnhau a chyhoeddi Polisi Diogelu;
- Datblygu a darparu hyfforddiant ar ddiogelu, sy'n ofyniad gorfodol i bob gweithiwr;
- Llunio Datganiad Caethwasiaeth Fodern cyntaf y Gwasanaeth; ac
- Adolygu a diweddarau'r Polisi Chwythu'r Chwiban.

Yn ystod 2021/22, bydd y Gwasanaeth yn:

- Ystyried hyfforddiant priodol ar fater caffael, er mwyn cefnogi'r dulliau moesegol sydd gan y Gwasanaeth o sicrhau adnoddau;
- Ymgysylltu â chyflenwyr allweddol i ddeall yn well beth yw'r camau maent yn eu cymryd i liniaru rhag risg a gan ddefnyddio dylanwad i annog cyflenwyr sy'n methu yn eu rhwymedigaethau i weithredu;
- Sicrhau bod cyflenwyr yn cael eu holi a oes ganddynt Ddatganiad Caethwasiaeth Fodern fel rhan o'r broses dendro; ac
- Adolygu'r Polisi Cydraddoldeb ac Amrywiaeth.

Cafodd y datganiad hwn ei gymeradwyo ar 22ain Mehefin 2021 gan y Awdurdod Tân .

Bydd y datganiad yn cael ei adolygu a'i ddiweddarau bob blwyddyn.